

Den ensrettede presse er daglig spekket med redselsmeldinger om bolsjevikene, om de fryktelige tilstander som disse har bragt med seg, og om det storslåtte hjelpearbeid tyskerne og deres "norske" hjelpefolk har satt igang. Hva foregår egentlig i Nord-Norge? For oss her syd er det vanskelig å sette seg inn i det. Men etter snart 5 års tysk okkupasjon kjenner vi våre "befriere" såpass at vi reagerer allerede når vi hører om "tysk hjelpearbeid". Det faller naturlig å spørre om det er norske interesser som tjenes når de slakter ned budskapen, svir av hver hytte og grunn, ødelegger våre fiskevær, sprenger våre fabrikker, driver klappjakt på nordmenn som forsøker å evakuere til Sverige o.s.v. Nei og atter nei. Tyskerne kjenner kun en interesse: Sin egen. Og den blir fulgt uten hensyn til de lidelser og savn som derved påføres uskyldige.

Vi er istand til å bringe utdrag av et brev fra en iaktager på nært hold, og som gir et nøkternt bilde av det som virkelig foregår: "Det er veldig interessant for oss her nord å lese i avisene om flukten fra "bolsjevismen og sammenlign det med det vi selv ser og hører. Interessant men ikke akkurat behagelig. Det er likesom noe som velter seg inn i oss. Noe som reiser seg til opprør. En blir så kvalm av slike sammenligninger. Etter hvert "som de evakuerte selv kommer sørover vil vel kjennskapet til evakueringen tilta, men jeg kunne også ha lyst til å hjelpe til. Derfor noen sannheter slik som "de flytter oppå all propaganda her. "Folket vandrer sydover. Det er sant. Delvis må det bokstavelig talt vandre lange strekninger. Men det vanlige er nå at de kommer med alle slags fartøyer, "og delvis med biler. Større båter som er sendt nordover etter evakuerte, og "mindre båter, dampbåter, fiskesjøytter, redningsskøyter, tykke tankbåter og "destroyere (hyggelige transportmidler!) Så kommer de da til de større samlesteder, blir innkvartert delvis privat og delvis i kirker og forsamlingshus. I tusenvis kommer de. Står i køer for å få mat, klær, rasjoneringskort, for å undersøke hvordan de skal komme videre. Ja, det er et forferdelig liv. Svært mange blir gående i ukervis for de kommer videre. Oldinger og spobarn, menn og kvinner godt kledd og dårlig kledd. Gamle folk dør på reise sydover, barn kommer til verden. Ikke plass til å snu deg så og si.

"De vandrer med sine eiendeler skriver Goebbels. Delvis sant. Men de fleste må "vandre fra sine eiendeler. Ingenting får de med seg enn det de gikk og stod i da de fikk ordren om å dra avgårde. Enkelte får litt med, men mister det på veien. Skolebestyrer med datter: alle sine eiendeler i et putevar som tjener "som ryggsekk. Blandt de siste som forlot Vadsø, fem og fem ombord i tyske destroyere. - Lærer: Ingenting med? Joda, jeg har vinterfrakk. Og så der de sine hjem gå opp i flammer, hjem der slekten har bodd i generasjoner, og som de ikke under noen omstendighet ville kunne rive seg løs fra, om ikke tyske skytevåpen tvang dem til det. "Tilbake til Nordreis skal jeg om jeg så skal love "av å skyte rype!" (Det er ikke overvettos mye rype i Nordreis). - "Tilbake til "Finnmark skal jeg om jeg så skal bo i ei snøgamme". "Og imens hører vi ingen ting om at bolsjevikene rykker sørover. Bare den tyske "bronte jords taktikk" griper videre om seg. Den er nådd Troms fylke. Hvor langt skal det fortsette. Det er dem som mener at et under må skje om ikke også Tromsø, Nord-Norges perle, relativt snart skal være et bål. Noe under behovet kanskje ikke, men noe må skje.

"En skal ikke hate andre mennesker, har ikke lov til det. Men da må en være på vakt mot seg sjøl. Selv kristne mennesker er tilbøyelige til å slå seg til ro "med at det er uundgåelig, det må så være. Og det er forståelig, når en slik er "vitne til en brutal framgangsmåte, som en vanskelig kan øyne noen annen forklaring på enn denne ene: Ødeleggeslyst.

"Tilslutt skal jeg bare nevne at flere barn er kommet bort fra foreldrene sine "fordi de rett og slett er tatt direkte fra gata og løpnet ombord i evakueringsskøytene. Håper dette vil gi et inntrykk av tilstandene"

Kommentarer er i grunn overflødige, men det kan være av betydning å presisere følgende:

1. Evakueringen er tvungen. Med makt er våre landsmenn berøvet såne heimlige og sine eksistensmidler. Som kvog drives de sørover. Plutselig er de blitt fattigere enn noe menneske kan fatte.

2. Sverige har tilbudt seg å ta imot de evakuerte, og å påta seg forpleie- være langt å foretrekke. Det ville bety bedre kår for de evakuerte, og en avlastning for Syd-Norge. Her er jo boligforholdene vanskelige nok p.g.a. tyskernes rekvisisjoner, og matvaresituasjonen blir mer prekær for hver dag. Men våre tyske "vinner" har nektet. Ingen får reise til Sverige for å bli der.

(forts.n. side)

3. De landsmenn som nå kommer sørover er gode nordmenn. De har ikke bød på å komme hit ned. Deres vilje eller ønske har ingen spurt om. De kommer for å redde livet p.g.a. de nazistiske voldsommes terrormetoder. Det er en simpel og selvfølgelig plikt å lette byrdene for disse mennesker. Selvsagt er det vanskelig for oss, men vi må gjøre hva vi kan, og dele det vi har. Vi bør støtte til tak som er satt igang av privat initiativ og f.eks. av Sanitetsforeningen og Røde Kors.

Regnskapets dag vil nok komme, da de ansvarlige kan bli presentert for den sum av lidelser og savn som deres hensynsløshet har forårsaket.

De svenske myndigheter

har tatt forholdsregler for å hjelpe flyktninger som kommer over grensen fra Nord-Norge. Alle turisthytter og fjellstuer i grenseområdene er blitt forsynt med mat, klær, legemidler og signalutstyr. Dessuten er en rekke mindre fly som kan gå opp og ned på relativt små felter blitt stasjonert på passende steder. Det er meningen at disse skal foreta speidingsflyvninger, dirigere hjelp til flyktningene, og ta seg av syke og andre som trenger øyeblikkelig hjelp. Det meldes at en rekke flyktninger allerede er ankommet til Sverige. Folkene i de svenske grensedistrikter og ødemarker gjør alt for å hjelpe flyktningene med mat og husrom. Men hjelpen har gjort at det enkelte steder har minket på maten til fjellbøndene.

Studentene.

Den 30. november i år er det 1 år siden Gestapo foretok sitt enestående overgrep mot Universitetet i Oslo. 1 200 studenter ble arrestert hvorav ca. 500 ble løslatt etter en tid, og resten ble sendt til Tyskland. Endel av disse er senere avgått ved døden, mens endel er kommet hjem for kort tid siden på g. av sykdom, så det nå er igjen ca. 550 stk. som utfører slavearbeide for tyskerne i Syd-Tyskland. Studentene har i den senere tid ligget samlet i en leir på vestsiden av Rhinen i kampavsnittet ved Müllhausen, hvor de franske styrker nå rykker seierrikt fram, så leiren måtte flyttes øst for Rhinen til et sted i Schwartzwald. Tyskerne benytter bl. a. studentene til å delta i arbeide med å evakuere rustnings- og ammunisjonsfabrikker, men hittil er ingen omkommet på g.a. flyangrep som disse fabrikker har vært utsatt for.

Universitetet ble av tyskerne regnet for et farlig motstandssentrum, og de trodde ved sin aksjon å ta knekken på et viktig ledd av den norske kulturfronten. Men 1 år etter kan vi bare konstatere at motstanden mot de tyske bødler er mere innbitt enn noensinne, og at de ideer og den ånd som hersket på Universitetet i Oslo lever videre. Og tanken på alle som sitter i tysk fangenskap, såvel studenter som andre gode nordmenn, maner oss til fortsatt intens kamp til frigjøring av folk og land.

Svenskehjelpen.

Vi gjengir noen tall som den nazistiske presse i Norge har forbud mot å offentliggjøre: 140 000 barn i Norge får hver dag et nærende måltid, og denne hjelp vil om kort tid bli utvidet til ca. 250 000 barn. 40 000 gamle får 2 ganger i uken suppe for 2 dager. Norgeshjelpen har fått lisens på utførsel av 150 tonn barneklær og 75 000 par barnesko.

Tre svenske rekrutter som tjenestegjorde ved en grensestilling, er dømt til en månedens fengsel hver for at de etter tysk innbydelse gikk over grensen til Norge og lot seg servere mat og sprit. Hva ville de på gjerdet?

2 kjente geistlige arrestert.

Johannes Smemo og Johan Lied er arrestert. Den første er rektor for det praktisk teologiske seminar i Oslo, mens Lied er sekretær i Norsk Misjonsselskaps krets i Oslo. Aksjonen oppfattes som en fortsettelse av inngrepet mot det Norske Misjonsselskap, hvor flere av lederne er arrestert.

Amerikas krigsmakt. I en tale for en tid siden gav president Roosevelt følgende opplysninger om Amerikas krigsmakt:

Siden 1940 har U.S.A. bygget ca. 250 000 krigsfly, den amerikanske flåte består av 1500 krigsskip, ca. 8 millioner mann står under våpen, og av disse er f.t. ca. halvparten ved frontene. Dette er de offisielle tall, og vi kan regne med at de ikke er for store. Her trenges ingen propagandatall å operere med.

Russernes vinteroffensiv

kan ventes igangsatt når som helst. Det bløte terrenget som inntil nå har hindret operasjoner av større omfang er nå tilfrosset. I de tre siste år har russerne satt igang sin vinteroffensiv i løpet av de 6 første vinterukene. Vi har nå passert de tre første i år.

Denne er for øyeblikket den viktigste kamplass, og tyskerne er på reträtt langs hele fronten. Voldsomme troppestykker og store mengder materiell settés inn fra begge parter, men de allierte presser seg fram på alle avsnitt. På det nordligste avsnitt av V. fronten har de allierte rykket helt fram til vestbredden av Maas, og tyskerne holder bare et lite bruho- de ved Venlo, men kampe her har gått inn i den siste fase. Det viktigste tyngdepunkt på denne fronten er området øst for Aachen, hvor det i helgen har rast forbitrete kamper. Kampene gjelder her inngangen til hjertet av Ruhr, som tyskerne forsøker å holde for enhver pris. På et avsnitt her på en brodde av 35-40 km. har tyskerne satt inn 10-12 divisjoner, men tiltrøss for dette presser de allierte seg fram, og har erobret Weisweiler. Ameri- kanske tropper har trengt gjennom Hürtgen-skogen, og står nå på Kölnslotten. Litt lenger sør, øst for Thionville har de allierte trengt over tyskogron- sen og opprettet en ny front på tysk jord. Strassbourg og Metz er fullsten- dig erobret. Erobringen av disse 2 byer er mottatt med voldsom begeistring i Frankrike. Ved erobringen ble det tatt stort bytte, og i Strassbourg ble bl.a. 2 generaler tatt til fange. I nærheten av Strassbourg er ytterligere 12 fort tatt. De franske styrker i Belfort-avsnittet rykker nordover, og de tyske front i Vogeserne holder på å bryte sammen.

I U N G A R N

har det i helgen rast harde kamper nordøst for Budapest. Russerne avskar først hovedveien mellom Budapest og Hatvan, og idag mødtes at byen Hatvan er fullstendig erobret. Dette var en meget viktig stilling for tys- kerne, idet den betraktes som hovedhjørnesteinen i forsvaret nordøst for den ungarske hovedstad. Tapet av Hatvan vil også føre med seg at innfallsveien til Bratislava og Wien trues. I Tje. koslovakia er 2 viktige knutepunkter erobret.

I I T A L I A

rykker de allierte videre nordover, og står ved Faenza. General Alexander er utnevnt til Feldmarsjall, og har samtidig blitt utnevnt til øverstkommanderende i Middelhavsområdet. Den italienske statsminister Bonomi er trådt tilbake. Det hersket misnøye med regjeringen. Siste mel- ding går imidlertid ut på at stillingen er bedre, idet de 6 partier som er representert i regjeringen har sendt ut en resolusjon hvor de hevder at samlingsregjeringen bør opprettholdes. Bonomi har godkjent resolusjo- nen.

Øya Ösel

i Östersjön er fullstendig erobret av russerne. I forbindelse med de siste avsluttende kamper er mange tyskere falt og en rekke tyske skip er senket.

I S T I L L E H A V E T

har de allierte oppnådd nye gode resultater. Fredag ble 1 krysser, 1 destroyer og 16 andre japanske skip senket. Japanske avdolin- ger som forsøkte å landsette forsterkninger på Leyte mistet 3 transport- skip, mens 2 ble skadet. Lørdag ble en japansk konvoi angrepet, og 3 skip senket. Flyvende festninger av største type har i løpet av de 3 siste døgn bombet Tokio 2 ganger. I kampene i jungelen har japanerne i løpet av den siste tiden mistet vel 3 divisjoner. Minst 30 000 har dessuten satt livet til i jungelen av sykdom og matmangel.

Bombeoffensiven

mot Tyskland har vært meget intens. I helgen har 3 000 fly vært på vingene over Tyskland. Alle slags flytyper har vært satt inn, jagerbombere, Mosquitos, Lancaster m.m. Flyene har angrepet i avdelinger på 1000 bombefly eskortert av 1000 jagerfly München og Nürnberg ble spo- sicielt angrepet, dessuten 58 tyske togjernbanetokter og forskjellige andre mål i Vest-Tyskland. 122 fiendtlige fly ble ødelagt. 50 amerikanske fly savnes. De engelske fly hadde ingen tap.

Den nederlandske statsminister ledsaget av 4 regjeringsmedlemmer er kommet til Nederland for å sette seg inn i forholdene. Han reiser deret- ter tilbake til London for å avlegge rapport for dronning Wilhelmina. Nederland er framdeles operasjonsområde, hvorfor regjeringen foreløpig ik- ke kan vende tilbake.

----- Vær omtenksum når du sender avisen videre -----

Forsvarssjefen, Han Kongelige Høyhet, kronprins Olav holdt den 30 november en tale fra London til det norske folk. Vi skal referere det viktigste av talen:

Norske hjemmestykker! Norske folk!

Krigen er nå atter kommet inn på norsk område. I samarbeid med vå- re allierte er frigjøringen av Norge nå begynt fra nord. Norske styrker står idag i kamp på norsk jord, og det norske flagg vaier i Kirkenes. Den tyske Lapplandsarme er nå jaget ut av Finland. Forfulgt av allierte styr- ker har den trukket seg inn i Norge, og befinner seg nå i Finnmark, Troms og Nordland fylker, hvor også en stor del av Falkenhorst's styrker er samlet. Disse tropper forsøker nå å trekke seg sørover gjennom Norge og videre til Tyskland. Hvor den tyske front i Nord-Norge vil komme til å gå er det vanske- lig å si noe om. Tyskerne, assistert av forederne, legger alt øde etter seg. De brenner byer og grender, og jager befolkningen som kveg foran seg. Fra alliert side gjøres det ytterste for å hjelpe befolkningen, men det tar tid før hjelpen blir helt effektiv.

Den desperate tyske voldsdåd, som truer folkets framtid, må vi set- te oss imot. Jeg gir derfor disse retningslinjer:

1. Bli hvor dere er, og adlyd ikke fiendens evakueringsordre. Slutt dere sammen i grupper og velg en leder. Om nødvendig gjem dere vekk mens aksjonen pågår.
2. Motsett dere de tyske herjinger. Redd unda budskap og redskap, forsøk å slukk de branner som tyskerne har satt i gang.
3. Gå til aksjon mot fiendtlige patruljer som er i ferd med å for- ta ødeleggelser.
4. Følg alltid de lovlige myndigheters anvisninger. Finnes ingen slike myndigheter, kan dere selv opptre som representanter for disse. Velg i tilfelle en leder som dere kan stole på.

De norske myndigheter utenfor landet har gjort, og gjør, i forståelse med den allierte overkommando alt som kan gjøres for å hjelpe våre landsmen i nord. Overkommandoen har hatt sine planer klar for en slik situasjon som nå er oppstått, og de forholdsregler som er gjort settes nå ettervert i verk.

Hjemmestyrene inntar en bred plass i disse planer, og jeg er stolt over å kunne regne disse våpenføre menn til de norske forsvarsstyrker, og de vil komme til å spille en stor, militær rolle. Det kan bli nødvendig å avskjæ- re visse forbindelseslinjer for derved å tvinge de tyske retrettbevegelser til sjøen. Klar beskjed vil da bli gitt til de spesielle avdelinger gjen- nom kjente, hemmelige kanaler. Mange av dere brenner av iver til å ta fatt, men samtidig er dere ansvarlig bevisst og vet at dere skal holde dere i ro til ordren blir gitt i hvert enkelt tilfelle.

Tiden er ennå ikke inne til noen storaksjon. Jeg gjentar: Tiden er ennå ikke inne til noen samlet storaksjon. Vi her ute har den beste oversikt på dette punkt, og vi vet av erfaringer fra andre land hvor farlig det er å gi ordren for tidlig.

Norske hjemmestykker! Fortsett treningen! Fortsett like iherdig som før til timen kommer! Dagen kan nå ikke være langt borte!

----- " -----

Den nazistiske presse

har i en tid beskeftiget seg med de bolsjevikiske grusomheter i Nord-Norge, hvorunder en nazistisk varaordfører Rudolf Haugen skal være blitt avlivet. Sannheten er imidlertid at hr. Haugen ble arrestert av russerne un- der innmarsjen, og er senere blitt utlevert til de norske myndigheter. Hans sak vil bli prøvet og han vil få sin dom etter norsk rett.

Nazistene har også hatt det travelt med en verksmester Hans Fygle Kirkenes som angivelig skal være avlivet sammen med sin familie. Sannheten er imidlertid at herr Fygle lever i de ruiner tyskerne har latt etter seg i Kirkehes, og at han hustru er død for flere år siden.

"Kaptein" Njål Reppen

sjeff for hirdskolen i Trondheim, er etter hva det opplyses i pres- sen omkommet ved et vådeskudd. Med tanke på det som han undgår er det vel mere rett å betegne dette som et nådeskudd!

----- Fienden lytter! -----

Utenriksminister Torje Vold

er kommet tilbake til Stockholm fra sitt besøk i Nord-Norge. Han holdt den 30. nov. en tale om sine inntrykk, og vi gjengir endel av innholdet:

"Besettelsen av det gjenerobrede område er nå nådd fram til Kjøllefjord på Tana-halvøya. I dette område, som altså omfatter hele Varangerhalvøya, Sør-Varanger og Tana-halvøya er det tilbake en befolkning på mellom 21.000 og 18.000 av opprinnelig ca. 23.000. Ødeleggelsene der oppe er forferdelige og kan ikke beskrives. Enkelte distrikter er så totalt ødelagt at det har vært på tale å overflytte befolkningen til andre med bedre muligheter. Det er bare rent tilfeldig når det her og der står igjen noen hus. Tyskerne har lagt, og legger, hele Finnmark øde, og aksjonen er gjennomført etter omhyggelige planer, hvilket stiller det hele i et om mulig ennå mer grovt lys. De norske "ministre" Lie og Lippestad har på beste måte gått tyskerne til hånde, og har holdt opprørende og skremmende taler til befolkningen. Den 18. oktober holdt Reichskommissars representant, Dietel, en tale der han fortalte at områdene ville bli "restlos vernichtet". Alt ville bli lagt som en ørken til russerne, det ville være den visse død å bli tilbake i de evakuerte områder. De som forsøkte på det ville bli betraktet som bolsjevikkvannelige, og dermed tyskfiendlige, og ville bli behandlet deretter.

De russiske soldater sov under åpen himmel, bare iført sine uniformer. Jeg så en avdelingen gjøre holdt, og soldatene la seg straks til å sove i veikanten. Om natten blusset det opp bål rundt omkring, og rundt dem varmet soldatene seg. Telt var det mindre av. Russerne lar den norske befolkning få beholde de få hus som er igjen. Jeg skal sitere hva oberst Dahl uttalte: "Russerne har vist den største imøtkommenhet. De har ordre om ikke å benytte noe hus som den norske befolkning har bruk for."

Det var meget vanskelig å få noe fullstendig overblikk over forholdene. Telefon eller telegraf fantes ikke. Biler eller hester var heller ikke å oppdrive. Alt var tilintetgjort. Fiskefartøyene var senket, og de få som var igjen manglet brannstoff. T.o.m. alle fyrlykter og -lamper var ødelagt. Og ettersom polarnørket nå snart ruger over Finnmark døgnet rundt, vanskelig for dette selvsagt skipsfarten.

Som nevnt er det tilbake mellom 18. og 21. tusen av en befolkning på ca. 23. tusen. De som er reist er for det første quislinger og ellers folk som er blitt tvunget av tyske våpen. Den tyske sadisme har vært utrolig. Fra Tana hørte jeg således at tyskerne moret seg med å skyte blink på husdyrene, eller de hallet olje og besin over dem, og frydet seg over deres ubeskrivelige dødsangst. De drev klappjagt på de av befolkningen som var rønt til fjells, og de som ble fasket ble med govarer for brystet tvunget til å evakuere.

Noe av det grusomste var matmangelen. Jeg kan igjen sitere oberst Dahl: "Befolkningen i Tana må oppholde seg i skog og mark med et minimum av mat og klær. Det er enkelte steder brutt ut difterit, og man er avskåret fra lægehjelp."

I følge de offisielle tall er selve Kirkenes omtrent totalt ødelagt. Det gjenstår kun 28 beboelige hus. Forøvrig er ødeleggelsene i distriktene der omkring ca 50%. I Vadsø anslås ødeleggelsene til 65%, i Vardø 70%, på strekningen til Berlevåg 85%. På Tana-halvøya er ødeleggelsene praktisk talt totale. I selve Berlevåg er det tilbake ca 300 av en opprinnelig befolkning på ca. 800. I de vestlige områder er situasjonen forviltet, men i Sør-Varanger har i alle fall alle tak over hodet, selv om man må oppholde seg 5-10 på hvert run. I Kirkenes, Sør-Varanger og Vadsø er det brutt ut mindre sykdomsoppidier. Sykhusforholdene er meget vanskelige, og det er meldt om et par dødsfall.

Det er foreløpig umulig å anslå skaden i tall. Men som eks. kan nevnes at grubeselskapet Sør-Varanger anslår skaden på grubene til ca. 42 millioner.

Den sivile norske administrasjon bygges på på norsk rettsgrunnlag og etter norske lover. Situasjonen stiller store krav til den norske regjering. De militære kan jeg av gode grunner ikke komme nærmere inn på, jeg er selv ikke militær. Men tyskernes brutale framgangsmåte vil få konsekvenser. For så noe er sikkert at alt er bedre enn at landet av tyskerne skal bli tilintetgjort skritt for skritt. Dette er også våre allierte klar over, og dette er russerne enig i. Planene er nok klare, og alt settes inn på at de kan bli gjennomført så fort som mulig.

Livet nå gå sin gang, og det som er ødelagt nå gjenoppbygges. Men

Utenriksminister Torje Vold, fortsatt.

Det er klart at det ikke kan bli tale om noen omfattende arbeider før krigen er slutt. Grunnlaget for de videre militære operasjoner må dog legges snarest mulig. Vdr. bruer, kaier, telefon, telegraf og transportvesen må settes i stand. Det har også vært på tale å få evakuert endel kvinner og barn fra de verst utsatte distrikter, men det er spørsmål om det overhodet blir mulig å få evakuert så mange det er tale om.

Jeg har forsøkt å gi en helt nøktern beskrivelse, men selv det er vanskelig. Det kan nemlig ikke beskrives, det må sees. Og den som har sett det vil huske det så lenge han lever. Tilslutt vil jeg gjengi litt av en tale av den nye fylkesmann Peder Hoff:

Den nazistiske propaganda hevder at befolkningen i Nord-Norge trygler tyskerne på sine knær for å bli evakuert. En mer loddrett løgd er vel neppe noen gang blitt fransatt. Nettopp det omvendte er nemlig tilfelle. Folk forsøker med alle midler å undgå tyskerne. Jeg er meget begeistret over å se den måte hvorpå russerne oppfører seg. Siviladministrasjonen har de fullstendig overlatt til de norske myndigheter, og ikke i noe tilfelle har de blandet seg inn i disse forhold. Selv nazistene blir behandlet av norske myndigheter og etter norsk lov. De retningslinjer som på forhånd var utarbeidet av regjeringen har vært til stor hjelp og har vist seg meget effektive

Situasjonen er kanskje ennå ikke klar for alle. Det hele har virket som et sjokk. Men nå drar etterhvert mann av huse for å rydde opp. Enkelte steder har befolkningen ryddet lange veistrekninger for miner og sprengladninger. Den nordnorske befolkning har ord på seg for å være noe seig med å korme i gang, men når den først kommer i gang er den utrolig utholdende.

Tross alt befinner vi oss i en fri del av Norge med helt norsk administrasjon. Troppenes hensynsfullhet og forståelse med dem er enestående. Til befolkningen i okkupert Norge vil jeg si: Hold dere unna tyskerne.

Utnytt sjangsonen som byr seg i den forvirring som oppstår under retrotten mot syd. Som eks. kan nevnes at en eneste avkappet telefonlinje sparte et helt distrikt for ødeleggelse. Nål ikke et sekund med å forsøke slukke branner tyskerne har satt på. Sank sammen alle forråd av olje, mat o.l. som blir etter tyskerne. Alle må gjøre hva de kan. Alle må sette personlige hensyn til side og bare arbeide i landets interesse.

Den nye fylkesmann er født i Vardø den 25. januar 1899. Han har mange års erfaring i offentlig administrasjon, og var f.eks. ordfører den 9. april 1940. Han har også sittet i tysk fangenskap, idet han ble arrestert den 19. august 1943.

- - - - -

En hvitebok

er framlagt av den engelske regjering, som viser den engelske nasjons anstrengelser og resultater under krigen. Vi skal gjengi noen tall som kan være av interesse:

Under krigen har England bygget:

102 000 fly, 25 000 tanks, 70 000 panservogner, 50 000 tunge biler, 5 700 marineskip, deriblant 700 større krigsskip; 50 000 marinekanoner, 17 000 torpedoer, 900 000 miner og dypvannsbomber. De vopenede styrker består av 4,5 million mann.

I de fire måneder av 1939 ble det bare bygget 447 jagere. Etter at produksjonen ble onlagt steg tallet til 730 om måneden, mens det i første halvdel av iår ble bygget 2 500 fly om måneden. Det er komet få helt nye flytyper under krigen, men de gamle modeller er forbedret i stor utstrekning. Wickers Armstrong som produserer "Spitfir" har således fått beskjed om å foreta 1800 forandringer. I første halvår iår ble det bygget 5300 motorer om måneden. I 1939 kunne flyene bære en gjennomsnittslast med bomber på 1,2 tonn, mens de i 1943 kan bære 4 tonn. Hertil kommer så endel spesialfly som kan bære ennå mer.

Ved utgangen av 1943 hadde England bygget 4,7 mill. tonn ny handelstonnasje. Dette utgjør mer enn Tysklands samlede handelstonnasje ved krigsutbruddet. Dette gjelder altså bare England.

Tyske gestapofolk

er kommet til politistasjonene i de større byer i Danmark for å overvåke det danske politis arbeide. Gestapos hovedkvarter i København har plassert 50 danske gisler på loftet for å hindre at huset utsattes for sabotasje eller bombing.